

РЕКОНСТРУКЦІЯ ТВАРИННИЦЬКОЇ БУДІВЛІ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ З РОЗМІЩЕННЯМ ТВАРИН У ПОПЕРЕК ПРИМІЩЕННЯ

Запропонована нова технологія утримання у будівлі 21 x 72 м, обґрунтована на безприв'язному утриманні телят і молодняку в групових клітках на глибокій підстилці з обладнанням зони годівлі, зони відпочинку, вигульних майданчиків; для годівлі передбачені годівельні столи, розміщені у поперек приміщення, що підвищує можливість для нормованої годівлі худоби у різні вікові періоди; зменшення трудових затрат на виробництво яловичини до мінімуму.

З метою прискореної реконструкції тваринницьких будівель для виробництва яловичини пропонуємо її проводити у декілька етапів: для телят до 6 – місячного віку; для молодняку від 6 до 12-місячного віку; для молодняку з 12 до 18 місяців.

Світовий та вітчизняний досвід показує, що в нинішніх умовах розв'язання м'ясної проблеми неможливе без докорінних змін у системі виробництва яловичини. Тому, для інтенсивного розвитку тваринництва в теперішніх умовах, тобто збільшення виробництва молока і м'яса і зменшення їх собівартості, необхідна інтенсифікація даної галузі сільського господарства [2].

У відомчих нормах технологічного проектування (ВНТП – НПК – 01.05), які введені у дію з 1 січня 2006 року чітко не відмічено основні параметри допустимих технологічних рішень при реконструкції тваринницьких будівель [1]. Можливо, доцільно було б аргументувати основні положення по реконструкції корівників, телятників, ветеринарних об'єктів тощо. Досвід ведення тваринництва за останні роки показав, що ліквідація спеціалізованих підприємств з виробництва яловичини своєчасно не було замічено новими технологічними рішеннями [3].

Тому, актуальним є розробка технологічного проекту як одного із шляхів реконструкції тваринницької будівлі і переведення даної галузі скотарства на прибуткову основу.

Методика досліджень. У результаті ескізного пошуку встановлено, що у будівлі 21 x 72 м рамної конструкції розміщені технологічні групи для телят у віці до 6 місяців, молодняку великої рогатої худоби у віці 12 місяців та у віці 12 –18 місяців. Передбачити утримання всіх технологічних груп на глибокій підстилці. Розмістити годівельний стіл для кожної технологічної групи по ширині будівлі. Роздача кормів мобільним транспортером. Біля будівлі передбачити вигульний майданчик. У будівлі виділити місце для приміщень, де будуть обслуговуючий персонал, молочна, підстилка та корми. Видалення гною два рази на рік за допомогою бульдозера з грейфером. Всі параметри групових кліток передбачити у відповідності до ВНТП – АПК – 01.05.

Для порівняння технологічного рішення, яке розроблено, взяти будівлю 18 x 84 м, що використовується для розміщення худоби у продовж будівлі і передбачити типове утримання всіх технологічних груп утриманням у боксах та видаленням гною бульдозером по 2 –3 рази на добу.

Результати досліджень. У будівлю телята будуть надходити у місячному віці після профілактичного періоду. Технологічною схемою передбачено утримувати телят до шести місячного віку на глибокій підстилці.

Розрахунки показали, що на кожну голову у віці до 6 місяців необхідно у групових клітках передбачити на глибокій підстилці підлогу не менше 1,5 кв. м , а на вигульних майданчиках 2 кв. м. Фронт годівлі 0.35-0.4 м.

Нами розроблена групова клітка для телят до 6 місячного віку наступних розмірів: ширина 9 м, довжина 9.5 м. Групова клітка розрахована на 27 телят. У клітці виділено дві зони: зона для годівлі телят у годівельного столу і зона – відпочинку на глибокій підстилці.

Біля будівлі обладнано вигульні майданчики, площею 165 кв. м або на кожну голову по 6.1 кв. м. Загальна площа для телят (вигул + приміщення) складає 250.5 кв. м, що на одне теля приходиться по 9.27 кв. м. У таких умовах телятам створені умови утримання наближення до природних, де телята вільно рухаються та відпочивають за бажанням на вигулах чи у приміщенні.

У другому технологічному періоді (6- 12 місяців) молодняк утримується у 4-х групових клітках по 13 голів. Утримання молодняку у віці 6 – 12 місяців аналогічно першому періоду (1 – 6 міс), але обладнання годівельного столу наступне: фронт годівлі 0.68 м, висота годівельної решітки 1.0 м, висота годівельного борту 0.35 м. На вигульних майданчиках обладнано самогодівницю для грубих кормів.

У запропонованій реконструкції будівлі 21 x 72 м рамної конструкції для відгодівельного поголів'я з 12 до 18 місячного віку розроблена групова клітка на 9 голів. Розмір групової клітки 9 x 9.5 м, загальна площа підлоги 85.5 кв. м, або на одну голову 9.5 кв. м, в тому числі у зоні відпочинку – 57 кв. м і на одну голову – 6.3 кв. м. На вигульних майданчиках з ґрунтовим покриттям на кожну голову виділяється 13.4 кв. м, у тому числі по 1м² площі самогодівниці грубих пресованих кормів, та 3 м³ корму, що складає на кожну голову по 4 кг на добу.

Характеризуючи реконструкцію діючої будівлі на фермі для виробництва яловичини, на якій за рік можливо реалізовувати більше 100 голів, доцільно відмітити, що у даній будівлі використані наступні прогресивні технологічні рішення: безприв'язне утримання телят і молодняку в групових клітках на глибокій підстилці з обладнанням зони годівлі, зони відпочинку, вигульні майданчики; у приміщенні передбачені годівельні столи, які покращують гігієнічні та санітарні умови годівлі худоби; розміщення годівельних столів у поперек приміщення дозволяє нормувати годівлю тварин із врахуванням віку (1 – 6; 6 – 12; 12 – 18 міс.); достатні площадки відпочинку, фронт годівлі та вільний рух у груповій клітці й на вигульних майданчиках створюють комфортні умови утримання, які дозволяють до 18 – місячного віку досягти 491 кг живої маси з мінімальними витратами кормів та праці; витрати на трудомісткі процеси приведені до мінімуму.

Нові технологічні рішення привели до того, що у 18-місячному віці бугайці червоно-рябої породи досягли живої маси 491,6 кг (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка формування м'ясної продуктивності бугайців української червоно-рябої молочної породи

Показники в середньому на одну голову	Вікові періоди, міс.					
	1 – 6		6 – 12		12 – 18	
	п	х ± Sx	п	х ± Sx	п	х ± Sx
Жива маса на початку періоду, кг	21	52.2 ± 1.94	13	167.6 ± 6.16	9	323.3 ± 14.24
Жива маса на кінець періоду, кг	21	167.8 ± 3.12	13	327.5 ± 8.72	9	491.6 ± 12.99
Загальний приріст за період, кг	21	115.6 ± 2.54	13	159.9 ± 4.83	9	168.4 ± 12.02
Середньодобовий приріст живої маси, г	21	770.7 ± 17.4	13	888.2 ± 26.0	9	935.7 ± 23.67
Відносний приріст живої маси, %	21	105.1 ± 2.13	13	64.6 ± 2.00	9	41.3 ± 2.96

Таким чином, отримані результати формування м'ясної продуктивності у бугайців української червоно-рябої молочної породи показали, що у будівлі 21 x 72 м при утриманні телят та молодняку на глибокій підстилці отримували високі прирости живої маси худоби при нормованих умовах годівлі та утримання.

З метою порівняння ефективності використання виробничих площ та виробництва яловичини в умовах безприв'язного утримання телят та молодняку на глибокій підстилці використано безприв'язне боксове утримання.

Розміщення телят та молодняку у поперек будівлі передбачено у корівнику шириною 21 м. У типовій будівлі 21 x 72 м обладнано 162 скотомісця при безприв'язному утриманні телят та молодняку на глибокій підстилці. Тому 162 скотомісця було передбачено у будівлі шириною 18 м та з утриманням безприв'язно із зоною відпочинку у боксах. Тоді довжина будівлі складає 84 м.

Виробничі площі у обох варіантах практично однакові (різниця у 1.3%). Однакову отримано у даних будівлях кількість реалізованих тварин на м'ясокомбінат, однакова жива маса реалізованих на забій молодняку та виручка від реалізації. Але затрати на реконструкцію на 40.9 % менші при утриманні телят і молодняку на глибокій підстилці. Затрати більші за рахунок боксового утримання обладнання місця відпочинку телят і молодняку, підлоги, технологічних проходів, що не було передбачено при їх утриманні на глибокій підстилці. Виробничі затрати мали відповідні відмінності у першу чергу за затратами праці, при безприв'язному утриманні видалення гною для підтримки гігієнічного стану у приміщенні виконувалось мобільним транспортом по 3 –4 рази на добу. Постійне середовище високої вологи у зоні мобільного транспортування гною за межі приміщення порушують комфортні умови мікроклімату худоби у боксах. При безприв'язному утриманні худоби на глибокій підстилці створюються оптимальні умови мікроклімату за рахунок постійної солом'яної підстилки на добу від 2 до 5 кг у залежності від віку телят та молодняку. В умовах використання фактору теплого стійла на солом'яній підстилці худоба у 1.5 – 2 рази більше відпочиває ніж у боксах. Все це привело до менших виробничих затрат при утриманні телят і молодняку на глибокій підстилці на 10.5 % у порівнянні із утриманням їх у боксах. У результаті цього від реалізації 108 голів великої рогатої худоби отримано 108.1 тис. грн. прибутку, але від 108 голів, які утримувались безприв'язно на глибокій підстилці більше на 89.1 тис. грн. Про ефективність виробництва яловичини судять за показником рівня рентабельності. В обох варіантах рівень рентабельності позитивний. При безприв'язному боксовому утриманні рівень рентабельності складає 12.77%, а при утриманні худоби на глибокій підстилці вище на 13.27 %.

Висновки. 1. Запропонована нова технологія утримання у будівлі 21 x 72 м, обгрунтована на безприв'язному утриманні телят і молодняку в групових клітках на глибокій підстилці з обладнанням зони годівлі, зони відпочинку, вигульних майданчиків; для годівлі передбачені годівельні столи, розміщені у поперек приміщення, що підвищує можливість для нормованої годівлі худоби у різні вікові періоди; зменшення трудових затрат на виробництво яловичини до мінімуму.

2. З метою прискореної реконструкції тваринницьких будівель для виробництва яловичини пропонуємо її проводити у декілька етапів: для телят до 6 – місячного віку; для молодняку від 6 до 12-місячного віку; для молодняку з 12 до 18 місяців.

Література

1. Відомчі норми технологічного проектування . Скотарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми) ВНТП – АПК – 01.05. – К.: Мінагрополітика України, 2005. – 111 с.
2. Демчук М.В. Сучасні вимоги до перспективних технологій виробництва продукції скотарства // Науковий вісник ЛДАВМ. – Львів, 2002. – Т.4(2), Ч.5. – С. 112 – 120.
3. Наукова база використання модульних технологічних рішень для визначення оптимальних умов утримання ремонтного молодняку / Польовий Л.В., Яремчук О.С., Безпалько В.Д. та ін. // Вісник Львівської держ. академії вет. мед. ім. С.З. Гжицького. – 2000. – Т.3, Вип.2. – С. 44 – 48.

SUMMARY

The new technology of calves breeding is given in the article. The new buildings should have parts for feeding, rest, moving etc. It will give the opportunity to minimize labour resources and the beef price.